

Две су чињенице неспорне: да наше расејање досад није било довољно у организованом облику присутно у матици и да матица није била у задовољавајућој мери присутна у расејању. Одговорност за оба пропуста лежи на држави Србији, јер она има ингеренције државе и управни апарат на располагању да једно и друго оствари. Зашто су ствари такве? Може ли расејање очекивати нешто од државе, која ни на делу своје територије не спроводи своје законе, нпр. не организује попис, иако би то морала (Космет)? Шта очекивати од матице чији властодршци трепере од погледа и најминорнијег „фактора“ у Бриселу, укључујући ту и портира на улазним вратима? Може ли се ишта променити, може ли Србија добити шта од свог расејања (ту мислим на људе у расејању без обзира на националну припадност) и обрнуто? Може – али само ако дође до коренитих промена у Србији. Ако до тога не дође, расејање ће се отуђити још више а Србија не само да ће ићи, него ће јурити у суноврат и многе ствари неће бити могуће повратити или надокнадити. Такозвана владајућа „елита“ у данашњој Србији у ствари је (част изузецима) однарођена, примитивна, бахата, полуписмена булумента лакомих и искварених људи, спремних да служе свакоме – под условом да је то профитабилно. Да несрећа буде већа, и део опозиције је истог кова. Дакле, шансе постоје само ако помогне Св. отац Георгије и на изборима 6. маја дође до коренитог заокрета на политичкој сцени у земљи Србији. Претпоставимо да ће се чудо десити на Ђурђевдан. Шта онда чинити ?

Активности државе Србије према расејању

Опште мере

Правна сигурност у Србији није баш велика. Шта очекивати од правног система у коме суд у главном граду више од четири године не може да заврши најједноставнију свар, да у земљишкој књизи избрише ознаку спора на непокретности (пример из личног искуства)? Правосудни систем треба хитно одвојити од дневне политике а корупцију драстично кажњавати.

Припаднике расејања треба додатно стимулирати на инвестиције у Матици, више него стране инвеститоре, јер је њихов потенцијални повратак од приоритетног интереса за државу.

Дипломатска представништва и рад у иностранству

Прво је потребно створити кадровске предиспозиције за озбиљан рад. Са садашњом екипираношћу дипломатских представништава не може се учинити практично ништа, изузеци су ретки (један такав светао пример из владајуће политичке опције имали смо у Љубљани, том човеку искрено хвала). Незаинтересовани, анемични и безвољни партијски апаратчики су последњу деценију – две напунили српску дипломатију а раздобље мрског ми титоизма изгледа из ове перспективе као оличење способности на дипломатском плану и узор који је за данашњу Србију недостижан. Али, ако таква буде народна воља, ствари се могу коренито променити. Зато се треба одмах захвалити свима недостојнима и неспособнима у дипломатско-конзуларним представништвима и попунити их способним, младим људима, вољним да нешто учине, без обзира на партијску припадност.

Нужно је да дипломатски представници :

- буду даноноћно присутни међу нашим људима, да их они осете као своје. Да их потичу на повратак, на инвестиције, да упознају и привлаче другу генерацију.
- да се омогући људима у иностранству да многе од управних поступака везаних за органе у Србији могу брзо (!) да заврше путем конзуларних представништава. Да не морају због једног папира да путују 1500 или 2500 километара и потроше 500 или 1000 евра. Па живимо у времену електонске поште а не поштанских кочија!
- да се потстиче привредна сарадња, нарочито извоз из Србије. Недавно сам сазнао за случај човека из арапске државе који је желео да обиђе пријатеља из младости и потенцијалног партнера, са циљем да сарађује са једном фабриком на пољу извоза из

Србије. Иако је завршио факултет у Београду и долазио више пута, после шест месеци чекања (!) није добио визу, без разлога (та арапска земља иначе издаје визе држављанима Србије на граници!). У земљи у којој живим, ако би странац желео да подстиче извоз, добио би визу одмах. Нико у ери интернета неће чекати у таквим бесмисленим случајевима. У свету је доста оних који знају и хоће да раде ефикасно (треба нпр. проучити како Турска потстиче свој извоз пољопривредних производа и учити се на том и другим искуствима).

- Да се повећају квоте за школовање деце из расејања на високим школама у Србији

- да се интензивира рад на допунском школовању младе генерације у расејању на српском језику. Да ли је 1% или 2% обухваћене деце задовољавајући број за државу Србију ? Уморили смо се у задњих 20 година, јер свакој новој генерацији политичара (представника) из Београда која нас посети, понављамо исту причу о стању у расејању а они (опет и опет) остављају утисак нових придошлица са планете Марс.

- да се јаче користе постојеће личне (привредне, политичке, фамилијарне итд.) везе наших људи у свету. На овом пољу учињено је врло мало.

- да се приликом свих ових активности врши координисање рада између органа Републике Србије и Републике Српске, која је матични ентитет за део српског народа и од те улоге не бежи.

У данашњој Србији преовладао је скоројевићки менталитет, жеља да се све учини преко ноћи, „на брзак“. Младој генерацији треба поштено рећи да се тим путем далеко стићи неће, да је то криво васпитање а да је дуготрајан и стрпљив рад једини излаз. Што пре сами себи признамо истину, шансе за опоравак ће бити веће а тај процес бржи. Нажалост, ни стање у расејању није блиставо. Ипак, са променом политике и потстицајем и подршком државе која ће знати шта хоће, може се кренути на боље и задобити поверење људи. Тек онда ће многи бити спремни и да се врате и да пласирају своја средства у Србију.